http://www.zougla.gr/page.ashx?pid=2&aid=176812&cid=17

Σε περιοχές όπου το κυνήγι διεξάγεται με εντατικούς ρυθμούς, όπως προκύπτει από σχετική μελέτη, υπάρχει σοβαρότατο πρόβλημα μολυβδίασης στα υδρόβια πουλιά – κατά κύριο λόγο – τα οποία καταπίνουν τα μολύβδινα σκάγια.

Έρευνα του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών του ΕΘ.Ι.Α.Γ.Ε., που υλοποιήθηκε με χρηματοδότηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έδειξε ότι τα πτηνά προσβάλλονται από μολυβδίαση, δηλητηρίαση δηλαδή από μόλυβδο.

Μάλιστα, όπως επισημαίνουν οι υπεύθυνοι για την έρευνα, Σάββας Καζαντζίδης, εντεταλμένος ερευνητής του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών και Ηλίας Καρμίρης, δασολόγος, η μολυβδίαση αποτελεί σημαντικό παράγοντα θνησιμότητας για πολλά είδη πουλιών και ιδιαίτερα παπιών και χηνών, σε παγκόσμιο επίπεδο, ενώ ενδέχεται να προσβάλλει και άλλα είδη πτηνών, μεταξύ των οποίων και απειλούμενα είδη, που διαχειμάζουν στο Δέλτα του Έβρου, όπως η Κοκκινόχηνα και η Νανόχηνα.

Επιπλέον, η μολυβδίαση μπορεί να προσβάλλει θηρευτές (πτηνά και θηλαστικά) που τρέφονται με είδη χηνομόρφων. Αλλού (Η.Π.Α., Δανία, Ισπανία), διαπιστώθηκε ότι ορισμένα αρπακτικά είδη σε υγροτόπους προσβλήθηκαν από μολυβδίαση πιθανότατα μετά την κατανάλωση πουλιών που είχαν καταπιεί σκάγια.

Το γεγονός αυτό, όπως επισημαίνουν οι επιστήμονες, χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, καθώς η συγκεκριμένη, έμμεση επίδραση του κυνηγιού (μολυβδίαση), μπορεί να λάβει μεγάλες διαστάσεις σε περιοχές, όπου το κυνήγι διεξάγεται με έντονους ρυθμούς, επηρεάζοντας τελικά όλη την τροφική αλυσίδα, δηλαδή και τον άνθρωπο.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού πρέπει να ληφθεί άμεση πρόνοια για τη

σταδιακή απαγόρευση της χρήσης σκαγιών από μόλυβδο και την αντικατάσταση του μολύβδου με άλλο, μη τοξικό, μέταλλο.

Ήδη, εδώ και αρκετά χρόνια, έχει απαγορευτεί η χρήση τέτοιων σκαγιών σε πολλές χώρες (Η.Π.Α., Καναδάς, Δανία, Φινλανδία κ.ά.) ενώ αλλού προσφέρονται εναλλακτικές δυνατότητες (π.χ. χρήση ατσάλινων σκαγιών) και προτρέπονται οι κυνηγοί να χρησιμοποιούν μη μολύβδινα σκάγια.

Για την επιτυχή εφαρμογή του μέτρου της αντικατάστασης των μολύβδινων σκαγιών στη χώρα μας πρέπει να προηγηθεί εκστρατεία ενημέρωσης των κυνηγών τόσο από την Πολιτεία όσο και από τις κυνηγετικές οργανώσεις για τον κίνδυνο που περικλείει η χρήση των σκαγιών αυτών στο φυσικό περιβάλλον και κατ΄ επέκταση στον ίδιο τον άνθρωπο.

Η έρευνα – αντικείμενο και μεθοδολογία

Το αντικείμενο της έρευνας ήταν – μεταξύ άλλων – ήταν η καταγραφή του αριθμού των σκαγιών που καταπίνουν τα υδρόβια είδη πουλιών σε οκτώ υγροτόπους της Ελλάδας (Δέλτα Έβρου, Αλιάκμονα-Αξιού και Σπερχειού, Λιμνοθάλασσες Μεσολογγίου, Βιστονίδας, Καλλονής Λέσβου και Κοτυχίου και Λίμνη Κερκίνη).

Στους υγροτόπους αυτούς κατανέμεται περίπου το 70%-80% του συνολικού διαχειμάζοντος πληθυσμού των υδρόβιων πουλιών στην Ελλάδα. Το κυνήγι διεξάγεται σε όλες τις περιοχές έρευνας (ή σε τμήμα αυτών) εκτός από τη Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου και τη Λίμνη Κερκίνη, οι οποίες αποτελούν Καταφύγια Άγρια Ζωής.

Το πεπτικό σύστημα από 547 θηρευμένα πτηνά, που ανήκαν σε 18 είδη, συλλέχθηκε σε όλες τις περιοχές έρευνας, με τη βοήθεια και τη συνδρομή κυνηγών. Το περιεχόμενο του πεπτικού συστήματος ελέγχθηκε επιμελώς και καταγράφηκε ο αριθμός των σκαγιών σε κάθε στομάχι.

Επιπλέον, καταγράφηκε ο αριθμός των κυνηγών στις περιοχές έρευνας. Η καταγραφή αυτή πραγματοποιούνταν κάθε 10-15 ημέρες κατά τις πρωινές και απογευματινές ώρες (τις κυριότερες ώρες άσκησης του κυνηγιού στους υγροτόπους).

Συνολικά βρέθηκαν σκάγια σε ποσοστό 10,6% του συνολικού δείγματος που ανήκαν σε δώδεκα είδη πτηνών. Η Ψαλίδα και η Πρασινοκέφαλη πάπια ήταν τα πιο επιρρεπή στην κατάποση σκαγιών είδη καθώς βρέθηκαν σκάγια στο πεπτικό τους σύστημα σε ποσοστό 26,7% και 16,2% αντίστοιχα.

Μεταξύ των επιφανειακών παπιών ακολουθούσε το Σφυριχτάρι με ποσοστό 11,5% ενώ για τα υπόλοιπα είδη αυτής της κατηγορίας το ποσοστό ήταν σχετικά χαμηλό (<8%).

Υψηλά ποσοστά (16,7%) καταγράφηκαν επίσης στις καταδυτικές πάπιες Γκισάρι και Βαλτόπαπια καθώς και για την Ασπρομέτωπη χήνα (18,2%). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι βρέθηκαν σκάγια (σε ποσοστό 15,0%) σε τρία από τα έξι είδη πουλιών των οποίων η θήρα απαγορεύεται. Πρόκειται για τη Βαλτόπαπια (παγκοσμίως απειλούμενο είδος), τον Βουβόκυκνο και τον Νανοπρίστη.

Μεταξύ των περιοχών έρευνας, το Δέλτα Έβρου ήταν εκείνο με το μεγαλύτερο ποσοστό δειγμάτων που περιείχαν σκάγια (14,7%) και ακολούθησαν το Δέλτα Αλιάκμονα-Αξιού (13,5%) και οι Λιμνοθάλασσες Μεσολογγίου (11,1%) και Βιστνίδας (7,9%). Σχετικά μικρά θεωρούνται τα αντίστοιχα ποσοστά για τη Λιμνοθάλασσα Καλλονής (7,1%) και το Δέλτα Σπερχειού (5,3%).

Τα Δέλτα Έβρου και Αλιάκμονα-Αξιού είναι από τους πλέον δημοφιλείς υγροτόπους μεταξύ των κυνηγών (όπως αποδείχτηκε από τα αποτελέσματα της μέτρησης του αριθμού των κυνηγών στις περιοχές έρευνας) και προφανώς αυτός είναι ο κυριότερος λόγος για τα υψηλά ποσοστά συχνότητας εμφάνισης σκαγιών στο πεπτικό σύστημα των πουλιών. Αντίθετα, κανένα δείγμα από την Κερκίνη και τη Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου (περιοχές όπου το κυνήγι απαγορεύεται) δεν περιείχε σκάγια.

Ο μεγαλύτερος αριθμός κυνηγών καταγράφηκε στο Δέλτα Έβρου (ο μέσος ημερήσιος αριθμός κυνηγών για την περίοδο 2004-2005 ήταν 133) και στο Δέλτα Αλιάκμονα-Αξιού (μέσος αριθμός 50 για την ίδια περίοδο). Στις υπόλοιπες περιοχές ο αριθμός κυμάνθηκε μεταξύ 10 και 33.

Στα καταφύγια άγριας ζωής (Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου και Λίμνη Κερκίνη) υπήρξε σποραδική παράνομη κυνηγετική δραστηριότητα. Κατά τις κυνηγετικές περιόδους 2005-2006 και

2007-2008 ο μέσος ημερήσιος αριθμός κυνηγών ήταν μικρότερος συγκριτικά μα αυτόν της περιόδου 2004-2005.

Αυτό πιθανότατα οφείλεται, σύμφωνα με τους ερευνητές, στην εμφάνιση κρουσμάτων γρίπης των πτηνών σε υδρόβια πουλιά εκείνη την περίοδο που προφανώς αποθάρρυνε πολλούς κυνηγούς να κυνηγήσουν στους υγροτόπους.